

9. oktober 2026

UKA2026/330

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges i samarbejde med Avannaata Kommunia senest til EM 2028 at udarbejde og fremlægge et opdateret beslutningsgrundlag og en handlingsplan om mulighederne for at etablere moderne affaldsforbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik, som opfylder BAT-kravene . I beslutningsgrundlaget skal mulighederne for at etablere forbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik sammenlignes med den landsdækkende løsning for transport af affald. Sammenligningen skal omfatte økonomi, miljøpåvirkninger, affaldsmængder, drift, transport, havis, finansieringsmuligheder samt mulighederne for at udnytte varmen fra forbrændingen.

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Begrundelse:

Først vil vi fra Siumuts side takke Aqqalu C. Jerimiassen fra Atassut for fremsættelsen af dette meget vigtige beslutningsforslag.

I Grønland står vi i dag over for meget store udfordringer på affaldsområdet. Mange steder ophobes affald igen gennem længere perioder, fordi det er vanskeligt, meget dyrt eller i visse perioder helt umuligt at transportere affaldet til de centrale forbrændingsanlæg. Dette kan have alvorlige negative konsekvenser i form af forurening af naturen, vores farvande samt mennesker og dyr.

Samtidig er fiskeriet fortsat Grønlands største erhverv og vigtigste økonomiske grundlag. Beskyttelsen af vores miljø og vores farvande handler derfor ikke alene om naturbeskyttelse. Forslaget handler også om arbejdspladser, eksport, samfundsøkonomi, sundhed og renlighed.

Fra Siumuts side mener vi, at en god miljøpolitik skal vurderes ud fra, hvilken reel positiv effekt den har på miljøet. Hvis lovgivningen medfører, at affald må ophobes i flere år, fordi de godkendte løsninger enten er meget dyre eller meget vanskelige at anvende, vil det mål, som Inatsisartut ønskede at opnå med lovgivningen – nemlig beskyttelsen af miljøet – ikke blive nået.

Grønland er ikke medlem af Den Europæiske Union (EU). Derfor bør miljølovgivningen i Grønland ikke direkte tage udgangspunkt i tekniske regler og administrative modeller, som er udviklet til tætbefolkede europæiske samfund. Disse forhold kan ikke umiddelbart sammenlignes med forholdene i Grønland, hvor blandt andet klimaet og infrastrukturen er helt anderledes.

Miljølovgivningen i Grønland bør ikke være en kopi af europæiske løsninger, men bør derimod være moderne og tage udgangspunkt i arktiske forhold, Grønlands faktiske forhold samt vores internationale miljømæssige forpligtelser.

Siumut ønsker ikke at svække miljøbeskyttelsen. Tværtimod ønsker vi en bedre, mere effektiv og realistisk miljøbeskyttelse, som kan fungere i alle dele af vores land.

Derfor foreslår Siumut, at princippet **"Grønland først"** indarbejdes i miljølovgivningen.

Det betyder, at udarbejdelsen af ny lovgivning i højere grad skal tage udgangspunkt i forholdene i Grønland, og at der skal udformes regler, som kan fungere både i større byer, mindre byer og ikke mindst i bygderne. Internationale aftaler skal naturligvis respekteres, men de bør gennemføres under hensyntagen til Grønlands særlige arktiske forhold.

Derfor ønsker Siumut, at Naalakkersuisut vurderer, hvordan Stockholmkonventionen finder anvendelse i Grønland. Mulighederne for at anvende konventionen under hensyntagen til forholdene i vores land bør undersøges. Samtidig bør mulighederne for gennem den danske regering at arbejde for, at fremtidige tekniske regler udvikles og fortolkes under hensyntagen til de faktiske arktiske forhold, undersøges grundigt.

Formålet er ikke at sænke miljøkravene. Formålet er at opnå bedre resultater for miljøet.

Fra Siumuts side mener vi, at Inatsisartut bør arbejde videre med henblik på blandt andet følgende lovændringer:

- Der bør skabes lovgivningsmæssig mulighed for at godkende moderne, mindre affaldsforbrændingsanlæg, som er tilpasset vores miljø og de lokale forhold i mindre byer og bygder, når dette ud fra en samlet miljømæssig vurdering på længere sigt vil være en bedre og mere hensigtsmæssig løsning end længerevarende oplagring af affald eller transport til centrale anlæg.
- Vurderingen af den bedst tilgængelige teknik (BAT) skal tilpasses Grønlands særlige forhold. Det bør tydeliggøres, at der blandt andet skal tages hensyn til vores klima, transportmuligheder, isforhold, affaldsmængder, driftsomkostninger, adgangen til specialiseret arbejdskraft samt mulighederne for at sikre stabil drift og vedligeholdelse.
- Det skal sikres, at alle tilgængelige muligheder for at tilpasse gennemførelsen af internationale aftaler til grønlandske forhold udnyttes, samtidig med at Grønland fortsat opfylder sine internationale miljømæssige forpligtelser.
- Naalakkersuisut skal gennemføre en samlet juridisk og teknisk analyse af Stockholmkonventionens anvendelse i Grønland med henblik på at afdække mulighederne inden for konventionens rammer for at tage hensyn til arktiske og grønlandske forhold.

- Naalakkersuisut skal i samarbejde med staten indlede en dialog med henblik på at opnå større international anerkendelse af Grønlands særlige geografiske, klimatiske og infrastrukturelle forhold i den fremtidige udvikling af internationale tekniske regler om affaldsforbrænding og BAT.

Siumut ønsker, at der hurtigst muligt etableres en miljølovgivning, som er tilpasset vores land – en lovgivning, der tager større hensyn til naturen, styrker fiskeriet, understøtter bosætningen i alle dele af landet og giver kommunerne mulighed for at anvende moderne, kontrollerede og lokalt tilpassede løsninger.

Vi ønsker en lovgivning om affaldshåndtering og miljøbeskyttelse, der kan fungere i hele Grønland – ikke kun dér, hvor infrastrukturen er velfungerende.

Med disse bemærkninger fremsætter Siumut følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut senest på EM 2027 fremsætter forslag til ændring af Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet. Der skal i den forbindelse lægges vægt på at skabe mulighed for etablering af moderne, lokalt tilpassede affaldsforbrændingsanlæg i mindre byer og bygder. Samtidig skal der lægges vægt på at tilpasse relevante bekendtgørelser om miljø og affaldshåndtering samt BAT-kravene og, under hensyntagen til internationale forpligtelser, tilpasse reglerne til forholdene i Grønland uden at svække miljøbeskyttelsen.

Med disse bemærkninger fra Siumut anbefaler vi, at forslaget henvises til **Udvalget for Miljø og Fredning** til videre behandling.

Tak.

Erik Jensen
Siumut